SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVII. No. 182. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, SEPTEMBER 22, 1990 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 22-го ВЕРЕСНЯ 1990 Ч. 182. РІК XCVII

ГОТУЮТЬСЯ ДО ЗАГАЛЬНОГО СТРАЙКУ

Київ (УПА, ІЦР). — Тут в неділю, 16-го вересня, відбулась конференція страйкових комітетів, робітничих організацій та представників підприємств усієї України. Учасники конференції обговорили питання підготови до загальноукраїнського страйку у четвер, 27-го вересня. Чималу увагу на конференції було приділено створенню Всеукраїнського страйкового комітету й також підготові до установчого з'їзду Конфедерації трудящих України.

В газеті „Известия" з 19-го вересня також повідомляється, що перший загальноукраїнський страйк відбудеться 27-го вересня, а 1-го жовтня відбудеться загальнонаціональна маніфестація в Києві. Ініціаторами страйку і маніфестації, сказано в газеті, страйкові комітети різних регіонів республіки, та координаційна рада Асоціації Демократичних Рад, в тому числі й Демократичних Блоків у радах України. За участь у запланованих акціях, згідно з повідомленням кореспондента Цікори, висловилися представники майже всіх регіонів республіки, за винятком південних областей, представники яких покищо не брали участи в підготові до цих акцій.

Асоціація Демократичних Рад і Демократичних Блоків у зверненні до народних депутатів України, СССР, місцевих Рад та до всіх громадян повідомляє про причини таких крайніх заходів. В документі сказано: „Небезпечна уповільненість і непослідовність у праці Верховної Ради України, вперте ігнорування численних звернень місцевих рад і всезростаючий економічний хаос змушують асоціацію виступити з політичною заявою та звернутися за підтримкою до прогресивної громадськости України". У зверненні висунуті такі вимоги: негайне закриття чорнобильської АЕС; виведення військовослужбовців України з точок міжнаціональних конфліктів; гарантії, що призвані восени вояки служитимуть на території України; надання декларації про державний суверенітет України статусу конституційного акту; створення комісії Верховної Ради і страйкових комітетів для контролі над запасами продуктових і промислових товарів з метою першочергового забезпечення ними населення України; деполітизація установ, армії, КҐБ та міністерства внутрішніх справ, відмова від нового союзного договору, націоналізація майна КПСС.

Ватикан старається полагодити конфлікт

Ватикан. — У вівторок, 18-го вересня, речник Ватикану Гоакін Наварро заявив, що до Різдва Ватикан сподівається наладнати існуючі розбіжності між Православною та Греко-Католицькою Церквами з приводу власности декотрих храмів у Західній Україні. Вирішення цього конфлікту відкриє дорогу першим офіційним відвідинам Папи Івана Павла II до Совєтського Союзу.

Йдеться про Преображенську церкву у Львові та Свято-Воскресенський собор в Івано-Франківському. Недавно ці храми були повернені Греко-Католицькій Церкві, яка втратила все своє майно в 1946 році, коли Сталін заборонив її існування. Православна Церква вимагає повернення храмів на підставі тверджень, що їй не залишилось жодних церков в Західній Україні. Г. Наварро назвав ситуацію „делікатною" і признав, що у православних єпископів Львова та Івано-Франківського немає своїх церков, але при тому підкреслив, що в такому самому становищі знаходиться греко-католицький єпископ Ужгороду.

Г. Наварро також повідомив про те, що минулого тижня у Москві відбулася зустріч між представниками Ватикану, московської Патріярхії Української Православної Церкви та Української Греко-Католицької Церкви, що була виключно присвячена конфліктові з приводу церков. Зустріч закінчилася без результатів.

Нормалізація церковної ситуації в Західній Україні є однією з умов, котрі висунув Іван Павло II перед тим, поки відвідає СССР. Ватикан, одначе, підкреслив, що в будь-якому випадку ці відвідини не відбудуться скоріше, ніж у 1992 році.

„Київська осінь" скоро завітала до нас

Учасники концерту „Київська осінь" (зліва, стоять): І. Тоґан, О. Злотник, А Паламаренко, В. Білоніжко; (сидять): М. Хома, Л. Сандулеса і донька подружжя Хомів, Лідія.

Джерзі Сити, Н. Дж. (О. Кузьмович). — Хоча тут вересень ще теплий та часом більше нагадує літо, як осінь, тим разом ми маємо нагоду відчути подих української і ще до того київської осені, що його привезли зі собою українські артисти-кияни.

Їх п'ятка під керівництвом композитора Олександра Злотника мандрує від 6-го вересня по ЗСА та за організацією Марти і Юрія Хомів з Филядельфії виступає у різних українських скупченнях Північної Америки.

Як відомо, вони вже давали концерти п. н. „Київська осінь" в Нюарку, Трентоні, Філядельфії, Ню Гейвені, Вотербері, С. Бавнд Бруку, а тепер ще їх чекають виступи в Силвер Спрінґ 23-го вересня, на Союзівці 28-го вересня, в Торонто 30-го вересня, 3 і 4-го жовтня в Міннеаполіс, Мілвокі — 5-го жовтня, Чикаго — 6-7-го, Клівленді 11-го, а в Детройті — 12-13-го жовтня.

В часі відвідин у редакції „Свободи" вони інформують, що мабуть повторять ще концерти у Філядельфії, Ню Гейвені та виступлять також в Ню Йорку і Пассейку, але це ще не є певне. Група складається, крім керівника, із співаків Лілії Сандулеси, Віталія Білоніжка, актора Анатолія Паламаренка і музиканта-віртуоза Миколи Павлова.

На запитання, як ця група

(Закінчення на стор. 4)

ВІДБУДЕТЬСЯ УСТАНОВЧИЙ З'ЇЗД КОМІТЕТІВ І ФОНДІВ ДОПОМОГИ УКРАЇНІ

Ендікот Сити, Мд. (О. Зінкевич). — У днях 10-12-го листопада в будинку УНСоюзу в Джерзі Сиnті, Н. Дж., відбудеться Установчий з'їзд комітетів, товариств і фондів допомоги Україні та сприяння Рухові, а також крайових громадських, професійних і організацій спеціального призначення.

На Установчому з'їзді буде заслухано звітів членів Екзекутиви Народного Фонду Допомоги Україні, схвалено статут, на підставі якого буде створена організаційна структура центральної координаційної установи в ЗСА та обрані керівні органи — Раду Директорів, Екзекутиву і Контрольну комісію. Разом з представниками Руху буде обговорено способи організування, несення і розподілу допомоги Україні та координацію діяльности з Рухом.

На своєму засіданні 7-го вересня Екзекутива Народного Фонду Допомоги Україні одобрила скликання і відбуття Установчого з'їзду.

З'їзд підготовляє Організаційна комісія, в склад якої входять чотири члени Екзекутиви — Осип Зінкевич, Іван Олексин (Фонд Допомоги Україні УБС), Марта Лиско і Олександер Блаґітка та представники фондів, комітетів і товариств — Володимир Сохан (Фонд Відродження України — УНС), Зеня Бігун (Чикаґо), д-р Микола Дейчаківський (Клівленд), Уляна Мазуркевич (Філядельфія), Марта Шмігель (Рочестер) і Надія Мекконнелл (Вашінґтон).

Проситься управи тих комітетів, фондів і організацій, які цього ще не зробили, зголосити якнайскорше своїх представників до ділових підготовчих комісій на адресу: Marta Lysko (NFDU), c/o UNA, 30 Montgomery St., Jersey Sity N.J. 07302.

Влаштовують бенкет з нагоди роковин УНС

Сиракюзи, Н. Й. — Окружний Комітет УНСоюзу Сиракюзи — Ютика влаштовує в неділю, 7-го жовтня, святковий концерт-бенкет з нагоди 95-річчя Українського Народного Союзу. Із святковою доповіддю виступить головний радний УНСоюзу інж. Володимир Корчинський. В програмі концерту — виступ чоловічого хору „Сурма" та висвітлення союзового фільму „За стерном долі".

Святкова імпреза відбудеться в Українському Народному Домі, 1317 В. Фаєтте вул. Початок — о год. 2:30 по полудні. Вступ — 10 дол. від особи.

Комбатантські організації відзначають ген. хор. Р. Шухевича

Ню Йорк. — Діловий Комітет повідомляє, що головні управи комбатантських організацій, ОбВУА, І-ої Української Дивізії-Національної Армії, колишніх вояків УПА ім. ген. хор. Т. Чупринки, Об'єднання колишніх воїнів УПА в ЗСА і Канаді, Українсько-Американських Ветеранів, членів Дружин Українських Націоналістів влаштовують імпрезу для відзначення 40-річчя з дня геройської смерти на полю бою ген. хор. Романа Шухевича-Тараса Чупринки, головного командира УПА, голови Проводу ОУН на українських землях, голови Генерального Секретаріяту УГВР, у формі вечора спогадів і спостережень.

Імпреза відбудеться в суботу, 13-го жовтня, о год. 7-ій вечора в залі Українського Народного Дому, 140-142 Друга авеню.

Верховна Рада УССР матиме свою газету

Київ. — Київська газета „Молодь України" повідомила у числі з 2-го вересня, що Президія Верховної Ради Української ССР прийняла рішення про створення друкованого органу парламенту. Про це розповів кореспондентові згаданої газети голова Постійної комісії Верховної Ради УССР з питань гласности та засобів масової інформації С. М. Правденко.

Газета „Голос України" (так називатиметься орган Верховної Ради УССР), прийде до читача 1-го січня наступного року, — заявив Правденко. Вона буде у півтора разу більшою обсягом, ніж існуючі республіканські видання, тобто більшою за „Радянську Україну", чи „Правду України". Виходитиме 300 разів на рік на 8 і 16 сторінках формату. Такого, як, наприклад, популярний тижневик „Аргументи і Факти". Цей обсяг дасть можливість широко висвітлювати життя і проблеми республіки, надавати слово і депутатам і виборцям.

Найпильнішу увагу буде присвячено сучасним проблемам України, шляхом реалізації про державний суверенітет республіки, закону про економічну самостійність, впровадженню ринкових відносин, соціального захисту населення. Кожен читач може через газету висловити свою думку і таким чином стане співавтором розв'язання проблем сьогодення.

С. Правденко пригадує громадськості, що передплата на газету вже розпочалася. Ціна на рік становить 19 карбованців і 60 копійок.

В. Ярузельський зрезиґнує з посту президента Польщі

Варшава, Польща. — Вождих Ярузельський повідомив керівника Сейму, що він, як вже було раніше передбачено, зрезиґнує з посту президента Польщі, відкриваючи шлях для генеральних виборів і для вибору його наслідника.

Як відомо, на цей пост зголосився покищо теперішній голова крайового Комітету вільної профспілки „Солідарність" Лех Валенса, але загального сподівуться, що другим кандидатом буде прем'єр-міністер Тадеуш Мазовєцький, кандидатура якого виникла на тлі розколу в „Солідарності" і створення численно невеликої, але дуже активної політичної організації. Очевидно, Валенса переконаний, що він отримає велику більшість голосів під час виборів, а Мазовєцький є, на його думку, кандидатом меншости.

Технічно В. Ярузельський, який кінчає тільки другий рік своєї президентури, мігби, покликаючись на конституцію і законодавство, яке передбачає шістьрічний період для президента, відкинути тиск противників і залишитися на своєму пості, але, як кажуть політичні аналітики, він не хоче входити в конфлікт з теперішніми керівниками Польщі. Зрештою він (Ярузельський) відомий зі своєї жорстокости і проголошення виїняткового стану в 1981 році, і тому не користується великою популярністю серед виборців у Польщі.

У своєму листі до спікера сойму Ніколая Козакевіча, В. Ярузельський виясняє, що він плянує зрезиґнувати тому, щоб не створювати в теперішній Польщі непорозумінь, які можуть пошкодити реалізації запляновані далекойдучої програми і скріплення демократії в Польщі. Рішення Ярузельського якраз збіглося часово із сесією сойму, на якій будуть дискутувати зміну конституції. Броніслав Ґеремек, лідер великої групи у парляменті заявив, що сойм прийме резиґнацію Ярузельського і визначить дату надзвичайних виборів може ще навіть до кінця цього року. Перед тим ген. В. Ярузельський зустрінувся з примасом Польщі кардиналом Юзефом Ґлемпом. У зустрічі брали також участь Л. Валенса і Т. Мазовєцький. Як відомо, Римо-Католицька Церква в Польщі має великий вплив на загальне політичне і громадське життя в Україні.

КҐБ готовий передати важні інформації для Сі-Ай-Ей

Москва. — Керівник совєтського КҐБ Владімір Крючков заявив, що очолювана ним організація є готова передати американській контррозвідці важливі інформації з території Іраку, які будуть дуже корисні для З'єднаних Стейтів Америки.

Крючков заявив кореспондентові Ассошіейтед Пресс, що не зважаючи на те, що в минулому американська розвідка відмовлялась від подібних інформацій, він все одне хоче спробувати ще одну спробу співпраці між КҐБ і Сі-Ай-Ей, бо така співпраця буде корисною для обидвох країн. На запитання, яку саме важливу інформацію КҐБ плянує передати американцям, В. Крючков відмовився відповідати.

Як відомо, в Іраку перебуває кілька тисяч совєтських дорадників, військових і цивільних. Спочатку Москва значно зменшувала совєтську заанґажованість, але тепер вже говориться про 2,500 осіб. Правда, Крючков заперечує поголоски, що совєтські високі старшини керують деякими військовими операціями іракського війська, а совєтські летуни провадять наймодерніші джетові літаки та обслуговують скомпліковані радарні станції. Крім того вони служать в характері інструкторів і вишколюють молодих іракців, щоб вони самі могли володіти модерною зброєю і технологією пристосованою для воєнних цілей.

Покищо не відомо чи Сі-Ай-Ей погодиться на використання совєтських інформацій і на співпрацю з КҐБ в майбутньому.

У СВІТІ

У СЕРЕДУ, 19-ГО вересня, до Пекіну з приводу відкриття Азійських ігрищ, які мають розпочатися в суботу, 22-го вересня, прихав заступник прем'єр-міністра В'єтнаму. Це вперше сюди прибув такого високого стажу в'єтнамський урядовець від 1979 року, коли то Пекін з Ганоєм мали короткотривалу прикордонну збройну сутичку. Обидві сторони з приводу цих відвідин заявили, що в майбутньому сподіються нормалізації взаємних стосунків. Останніми роками спілкування між Китаєм і В'єтнамом значно поліпшилися, а приїзд цього високого в'єтнамського достойника, Ву Нгуєн Гіяпа, згідно з твердженнями аналітиків, вигладає на можливість ще скоріших та тісніших спілкувань цих двох країн.

АРҐЕНТИНСЬКИЙ МІНІСТЕР закордонних справ Домінґо Кавальйо заявив, що його країна вишле два воєнні кораблі та 450 військовиків, як свій контингент до Савдійської Арабії в обороні проти можливого іракського нападу. Покищо Арґентина є єдиною країною Латинської Америки, яка зголосила свою готовість у військових діях, що мали б змусити іракського президента Саддама Гуссейна відтягнути свої війська з Кувайту. Міністер Д. Кавальйо на пресовій конференції сказав, що Арґентина „висилає два морські судна, вивінувані відповідним обладнанням і зможуть себе оборонити навіть у випадку нападу хемічною зброєю".

ПРЕЗИДЕНТ ПІВДЕННОЇ Африки Ф. В. Де Клерк проголосив дальші заходи для припинення жорстокої міжплемінної боротьби чорних громадян країни. Серед цих нових спроб є зформовання окремих бригад на чолі з урядовими адвокатами для швидшого полагодження таких випадків, як масакра пасажирів у поїзді на передмісті Совето минулого четверга. Ще одним кроком є проголошення загальної амнестії до 1-го жовтня для поодиноких осіб та груп за здачу вогнепальної зброї, а після того майже 40,000 дол нагороди за інформації, що вкажуть сховани зброї. Виступаючи перед кореспондентами засобів масової інформації, президент Ф. В. де Клерк заявив, що його уряд розглядає можливості створення нового „місцевого, регіонального та крайового механізму інформації" для кращого втримання зв'язків, а з тим і скорішого полагодження всякого роду справ. Звертаючись за підтримкою до всіх громадян, він запевняв, що „поліційні кадри безпеки будуть під контролею та безсторонньо, але суворо розправлятимуться з порушниками, бо від серпня тільки в околиці Йоганнесбурґу згинуло коло 800 осіб".

СССР ЗАКЛИКАЄ РАДУ БЕЗПЕКИ ООН ПОШИРИТИ ЕМБАРҐО ПРОТИ ІРАКУ

Ню Йорк. — Представники Совєтського Союзу в Організації Об'єднаних Націй запропонували покликати міністрів закордонних справ п'ятьох країн, постійних членів Ради Безпеки ООН — Великобританії, Франції, З'єднаних Стейтів Америки, Совєтського Союзу і Китайської Народної Республіки — для остаточного і скорого вирішення поширення економічного ембарґа також на повітряний транспорт, бо, як виглядає, основні достави товарів, а може навіть зброя та амуниція, доставляються до Іраку повітряним шляхом.

Основні частини підготовленої резолюції Ради Безпеки ООН передбачають затіснення контролі не тільки кораблів, але також літаків, які у випадку потребі будуть змушені приземлюватись на призначене летовище для контролі. Друга частина резолюції предбачає також вжиття військової сили, якщо Ірак й далі проволікатиме з виведенням своїх військ з Кувайту і якщо економічна бльокада не буде діяти з огляду на те, що Іран розпочав масову доставу харчових продуктів, військового виряду, питної води та інших конечних товарів у заміну за оливу і ливні продукти. Звільнення полонених (коло 60,000 осіб) та захоплених у війні іранських земель також входять в Рахубу. Після прийняття резолюції ООН фактично будуть цілковито припинені полети літаків до Баґдаду і з Баґдаду, за виїмком літаків Червоного Хреста й інших харитативних організацій.

Виглядало б, що в такий спосіб Ірак повинен би бути цілковито ізольваний і він не зможе довго витримати тиск решти світу. Але Адміністрація президента Джорджа Буша та інші альянтські країни ставлять під сумнів ефективність бльокади і, правду кажучи, готуються до остаточної розправи з військами президента-диктатора Саддама Гуссейна шляхом воєнної конфронтації.

Політичні аналітики і спостерігачі, а навіть деякі політики демократичних країн дивуються, що з ініціятивою поширення бльокади і евентуального застосування військової сили, якщо інші засоби, санкціоновані ООН, не будуть успішними, виступили представники СССР.

Крім того представники п'ятьох постійних членів Ради Безпеки ООН пропонують заморозити всі фінансові активи Іраку, які досі зберігаються в міжнародних банках і якими режим С. Гуссейна користується. Говориться також і про санкції проти тих держав, які нарушують резолюцію Ради Безпеки. Згідно з інформаціями з Нікосії, де звичайно переловлюються всі передачі з Іраку і Перської затоки взагалі, режим С. Гуссена почав ліквідувати фінансові конта в тих країнах, які беруть участь в економічній бльокаді. Резолюція ООН не залишає сумніву, що за економічними санкціями прийдуть інші акції, якщо Ірак не виведе свого війська з Кувайту.

Савдійці запрошують совєтське військо на Близький Схід

Москва. — Відвідуючи Москву в офіційному характері, міністер закордонних справ Савдійської Арабії принц Савд аль-Файсаль висловив задоволення свого уряду з приводу відновлення дипломатичних зв'язків між Савдійською Арабією і Совєтським Союзом після майже 50-річної перерви, а також запросив Москву вислати своє військо до Савдійської Арабії і тим самим збільшити військову силу тих держав світу, які противляться всякій агресії. Він додав, що покищо немає жодних познак, що Ірак збирається виводити своє військо з Кувайту.

Виступаючи на пресовій конференції, принц Файсаль заявив кореспондентам, що засуд агресії багатьма країнами світу, в тому числі також урядом Совєтського Союзу, дещо охолодив президента Іраку Саддама Гуссейна і зупинив, принаймні на якийсь час, його агресивну політику. „Якщо наші обидві країни стоятимуть разом і домагатимуться виведення іракського війська з Кувайту, тиск на Гуссейна збільшиться і він сьогодні чи завтра буде змушений відступити".

Головною темою розмов в Москві міністра закордонних справ Савдійської Арабії з тамошніми совєтськими керівниками, були справи інвазії Іраку на Кувайт і збільшення військових частин. На думку принца Файсаля, це є єдиною альтернативою розв'язки проблеми агресії Іраку без кровопролиття, тобто мирним способом. СССР, як відомо, підтримав резолюцію Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй у справі загальної економічної бльокади, але покищо відмовився вислати свої військові частини до Савдійської Арабії і в район Перської затоки.

Згаданий принц признався, що він і його совєтський колега, міністер закордонних справ СССР Едуард А. Шеварднадзе погодилися, що відповідальні політики світу мусять знайти розв'язку палестинської проблеми, але обидві країни відкинули пропозицію Іраку, що цю справу треба розв'язати тепер під час тривання кризи у Перській затоці.

ОДНИМ ІЗ СПОСОБІВ збільшення кількости поліції на вулицях Ню Йорку, згідно з пропозицією комішенера Лі Бравна, може стати збільшення цивільних працівників. Таким чином поліція звільниться від бюрової роботи та матиме змогу активно боротися із злочинністю в місті. Крім цього, Лі Бравн збирається поповнити ряди працівників поліції технічними та комп'ютеровими фахівцями. Напрямок, запропонований Лі Бравном, почався вже 20 років тому, але протягом останніх років переважна більшість цивільних працівників поліції була звільнена в зв'язку з її фінансовими проблемами міста.

ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ — УНС

З Головної Канцелярії УНСоюзу інформують, що до новоствореного Фонду Відродження України — УНС вплинуло від членів УНС до суботи, 22-го вересня, 3,482 чеків — дивіденд, відсотків від боргових зобов'язань і добровільних датків на суму

86,771.91

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник Ukrainian Daily

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200
Бюро УНС у Вашінґтоні (202) 347-UNAW (202) 347-8631 (факс)

Postmaster: Send address changes to:
Svoboda, 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на пів року $22.00, на 3 місяці $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси $1.00
Чеки і money orders виставляти на Svoboda

Статті і дописи підписані авторами не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Балакучість генерала

Коло 2-ої години по полудні в понеділок, 17-го вересня ц.р., перервано передачу нормальних програм на всіх телевізійних каналах для проголошення „Спеціяльного повідомлення": секретар оборони Дік Чейні відчитав рішення — у порозумінні з президентом Джорджем Бушем — перевести у стан спочинку 52-літнього шефа американського летунства генерала Майкела Дуґена. Чейні пояснив причину такої постанови: генерал Дуґен у розмові з журналістами під час його інспекційного лету в Савдійській Арабії виявив необережно стратегічний плян налету американського летунства на — вичислені ним — об'єкти у столиці Іраку Багдаді. Цього роду інформацію подано у „Свободі" з дати 19-го вересня ц.р.

Телевізійні коментатори негайно пригадали неначе прецедент такої поведінки Президента ЗСА, головнокомандувача всіх збройних сил. Президент Гаррі Труман звільнив з командного становища генерала Даґлеса МекАртура, команданта американських військ у Корейській війні. Але те порівняння шкутильгає. Труман звільнив МекАртура тому, що образився, бо МекАртур зважився критикувати його за його недоречні накази, які він, Труман, цивільна людина за професією купець, присилала йому, МекАртурові до Кореї. Коли вернувся до Америки генерал МекАртур, то скрізь, почавши від Сан Франсіско вітали його, як національного героя. Помилку Трумана дещо направив Д. Д. Айзенгавер, який зараз після його вибору полетів до Кореї і загрозив червоному Китаєві, союзникові Північної Кореї, що скине атомову бомбу на промисловий центр у Манджурії. Це довело до перемир'я, яке триває по нинішній день.

Найперша думка — це здивування, як чотиризірковий генерал з багатьма відзнаками за хоробрість у В'єтнамській війні — міг так розбалакатися з журналістами, знаючи, що американська преса ласа на сенсації. Ревеляції генерала Дуґена появилися у „Вашінґтон Пості" та „Лос Анджелес Таймсі". Інша річ, що це жалюгідне специфікум американської преси, що вона не зацукується друкувати навіть військові тайни у воєнному часі, бо це — сенсація. Ці ревеляції генерала Дуґена можуть теж принести деяку користь. Вони говорять голоснішою мовою, як заяви президента Буша, що ставиться поважно до своєї вимоги, щоб Саддам Гуссейн відкликав війська з Кувайту і привернув тамошню попередню владу. У тих ревеляціях кажеться, що ціллю атак американського летунства буде знищити не тільки фабрики, але й палац Саддама Гуссейна, так, щоб згинув він і вся його родина. Інша річ, що на мусулманського фанатика така погроза не робить враження, бо Коран навчає, що коли мусулманин згине в обороні своєї віри, то йде просто до неба. Забезпечитись перед такою можливістю атаки американського летунства — неможливо, бо летунство Іраку слабе, а бомбардувальники ЗСА розташовані на численних базах в обширі Перської затоки, на суші і чердаках літаконосців. А проте, цей генерал наніс своїй батьківщині та Пентаґонові чималу шкоду: він скомпромітував не тільки себе, але й репрезентовану ним військову верхівку, бо його високе становище і чотири зірки зобов'язують. Балакучість і недискретність названого генерала поставила в незручне становище самого президента Буша. Якщо дійсно виконано би виявлений Дуґеном плян, знищено збройну силу Іраку, і якщо б у такій атаці згинув Саддам Гуссейн, то всі прошарки американського суспільства прийняли би перемогу радісно — перемога завжди виправдує методи, якими її здобуто.

Але покищо напевно схвилювалися европейські союзники Америки, які, які раз-у-раз підкреслюють, що вони прагнуть осягнути ціль — економічним і політичним натиском на Саддама Гуссейна, а не кривавою війною.

За всякою вірогідністю несподіванка, якою генерал Дуґен заскочив Уряд Буша і ввесь світ — перейде до історії тільки як один епізод. Промах цього генерала, мабуть, не матиме поважного реального наслідку. Покищо він доказав, що істиною є неписаний закон історії, що „несподіванка є реальним чинником у політиці".

Іван Головінський

ПЕРЕПОНИ НА ШЛЯХУ ДО ПОВНОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТИ УКРАЇНИ

Проминуло тільки два місяці від офіційного проголошення суверенітету УССР і 16-го липня ц. р., але вже можна зробити деякі загальні підсумки пов'язані із цією подією. Як відомо із нашої преси, усі політичні угрупування у діяспорі, як також новопосталі політичні партії на Україні, позитивно оцінили це проголошення як перший крок на шляху до осягнення повної незалежности і суверенности. Подібні думки висловили суспільно-громадські і політичні діячі з України, які минулими місяцями відвідували наші громади в ЗСА і Канаді. Серед великої кількости заяв, промов, статтей і коментарів висловлено різні погляди відносно тактики і шляхів, якими треба іти до осягнення повної незалежности.

Ця здорова позитивна дискусія є доказом, що демократичний спосіб розв'язування складних проблем поволі стає загальноприйнятим у нашому громадському і політичному житті. Багато є проблем, які вимагають застанови і розв'язки так у діяспорі як і на Україні. Ці багатогранні і скомпліковані проблеми напевно будуть ще обговорювати і дискутувати наші громадські діячі, науковці і підприємці. У цій статті бажаю звернути увагу на кілька перепон і ускладнень так зовнішнього, як і внутрішнього характеру, що їх треба буде ще нам усім побороти, щоб осягнути повну незалежність України. До зовнішніх проблем можна зарахувати брак зрозуміння серед західніх великодержав раціональности і конечности існування української національної держави, явна підтримка ЗСА для Ґорбачова у його плянах втриматися при владі, дальша повна контроля внутрі СССР партапаратчиків над військами МВД і КҐБ.

Наших внутрішньо суто українських проблем є багато. У цій статті обмежуся тільки до кількох із важливіших неґативів нашого національного характеру.

Наперед звернім увагу на перепони зовнішнього характеру. Події на Близькому Сході, а особливо атака Іраку на Кувайт повністю притягнула до себе увагу міжнародної преси і засобів масової інформації. Відомі англомовні щоденники, які до цього часу мало писали про події на Україні, тепер майже цілковито перестали цікавитися українською проблематикою. Ґорбачов вміло використовує нову політичну ситуацію, щоб отримати від ЗСА максимальну підтримку. Політичні коментатори навіть говорять про новий дух тісної співпраці поміж ЗСА і СССР. Американський Уряд, котрий від минулого року виявляв повну підтримку Ґорбачову ще більше намагається допомогти йому, щоб він втримався при владі. Президент Буш намагається використати кожну нагоду, щоб створити для Ґорбачова пропаґандивне „фото опортуніті". Деякі кола і журналісти в ЗСА і члени Державного Департаменту вважають Ґорбачова за чинник рівноваги і стабільности на території СССР. Як це виглядає парадоксально, але кілька тижнів тому відбулася у Празі конференція, на котрій обговорювано небезпеку яку створює в Східній Европі відроджений націоналізм.

Деякі доповідачі навіть говорили, що відроджені національні рухи створюють небезпеку відродження „антисемітизму". Ґорбачов добре розуміє велике бажання економічних кіл Заходу зберегти „статус кво" і тому він далі намагається втримати незмінною адміністративну структуру СССР. Доказом цього є недавно проголошений проєкт „нового" союзу, про що вже писало аґенство Ройтера. Цей проєкт — це тільки глум над кожною людиною, яка шанує свою людську і національну гідність. Проти цього проєкту вже відбулися чисельні демонстрації на Україні. Проголошення „нового" союзу запроєктовано на половину грудня цього року. Якщо б цей проєкт увійшов у силу, російська імперія збільшила б безпосередню контролю над життям своїх колоніяльних невільників. Небезпека існує, що в атмосфері конфлікту на Близькому Сході західні великодержави не будуть звертати уваги на проблеми внутрі СССР.

У контексті сучасних політичних перемін є одна проблема, про яку в українській пресі майже ніхто нічого не пише і не згадує. Маю тут на думці питання нуклеарних арсеналів в нутрі СССР. Як писав „Ню Йорк Таймс" кілька тижнів тому, нуклеарні арсенали є під контролем КҐБ і спеціяльних військ МВД, а це означає, що вони є під контролем Комуністичної партії і Політбюра, чи як тепер прийнято говорити, президентської ради Ґорбачова.

(Закінчення на стор. 3)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про людську пам'ять

Людська пам'ять — це дивна річ. Часом у ній залишається довгими роками якийсь зовсім непотрібний фраґмент переживань, іноді забувається щось дуже важливе, а в загальному доброзичлива людська пам'ять здебільшого затримує спомини гарних переживань. І це добре, адже було б дуже сумно, коли б у нашій пам'яті залишалися лише неприємні, важкі хвилини життя.

Але цікаво інколи довідатися, після якогось вийнятково сильного переживання, що залишилося його співучасникам найвиразніше у споминах, до чого вони радо повертаються у розповідях, чи в сках або й мріях.

Здається, що в усіх численних учасників III Світового Конґресу Українських Лікарів, що відбувся в Києві та Львові, й досі не бракує споминів, зворушень і розповідей. Відвідини України — в багатьох перші у так інакших обставинах — які створив цей виїмковий 1990 рік мусіли в один чи другий спосіб потрясти душею, викликати спостереження, думки, душевні хвилювання.

І тому, нам було цікаво кинути навмання серед частини учасників, яких можна було зустрінути, — одне і те саме питання: „Що вам найбільше залишилося в пам'яті із цих відвідин?"

Відповіді були так різні, як різні були своїми вдачами, підходом чи настроями учасники цієї, здається, досі найбільшої числом прогульки „зарубіжних" українців в Україну.

— Думаю, що найбільш цікаві хвилини були для мене ті, які я пережила в часі лету на Запоріжжя у розмові із Юрієм Щербаком, головою „Зеленого Світу" України. Це справді вийняткова людина з глибокою аналізою майбутнього України, — каже одна із учасниць прогульки.

— Знаєте — завважує тихо молодий лікар з далекого Тексасу — не можу забути виду старого кобзаря на ринку у Львові. Він приїхав туди, щоб грати львів'янам. Це було таке зворушливе ...

— Для мене, — каже один із учасників-лікарів — найцікавіші були зустрічі із тамошніми лікарями-фахівцями. Їхнє теоретичне знання рівне нашому, але модерні способи обстеження пацієнта майже невідомі".

— А в мене закарбувалась величезна різниця у користь українізації України. Те, що ще на II Лікарському Конґресі здавалося утопією — такий конґрес в Україні — стало дійсністю і ми показали, що можемо висловити думки у лікарській професії українською мовою, — завважує інший з учасників.

— А в мене найважливіші у споминах — це розмови з молодими українцями, їхнє захоплення, ентузіязм і віра в майбутнє — стверджує пластова активістка.

— Я завжди бачитиму перед собою ці простори землі і одностайність природи. Щойно тепер я зрозуміла чому український нарід такий сантиментальний. —

— Я хіба ніколи не зможу забути цих хворих дітей, що нам їх довелося оглядати, не маючи можливости їм успішно допомогти. А все ж я вдячний д-рові Хрептовському, що не зважаючи на всі перепони, перевів у життя цей конґрес.

— Важко вам сказати, що найбільше залишилося в пам'яті — каже Марійка Г. Адже цією прогулькою я „жила" два роки, шість разів відвідувала Україну і тим здається „побила рекорд", бо вже цих відвідин за останні роки було понад п'ятдесят, організувала цілий штаб людей, підготовляла не лише туристичну, але й організаційну частину конґресу. Хіба найкращий для мене був цей кінцевий момент, коли могла сказати: „Хвала Богу, що все так щасливо та успішно закінчилося" і подякувати за це усім своїм співробітникам...

Поспитають читачі, а що найсильніше запам'яталося репортерові цієї імпрези. Бачите, — в житті є такі моменти, що їх не забувається навіть після довгого часу, а „ходять" вони за вами і полонять усю душу. Але, буває, що часом їх навіть старий журналіст не вміє передати на папір...

О—КА

ГОВОРИТЬ ГОЛОВА ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

(м. б.) Наша преса переповнена звітами з мітинґів, походів, імпрез, які відбуваються в Україні, але мало про те, як діє наша влада там, де була змога, її у якійсь мірі встановити. Не повезло нам з тим на республіканському рівні, але на обласному і районному у Галичині дещо здійснено. Особливо мало на тому відтинку інформацій про умови буття в Івано-Франківській і Тернопільській областях. Тому викликає зацікавлення інтерв'ю кореспондента „Літературної України" з головою Обласної Ради Івано-Франківської области, Миколою Яковиною, надруковане в числі 3-го вересня інтерв'ю, варто переповісти, досить довге. Тому обмежимось до істотного.

Хто Микола Яковина? Про голову Обласної Ради Львова, Вячеслава Чорновола, знає читач багато, але Яковина? Світлина показує лице страдальника. Народився в Казахстані, батьки спецзасланці. Нині йому всього 33 роки. По званні — художник, критик мистецтва. Як попав він на такий високий пост? Очолював і дальше очолює в області Рух, і це вирішило, що його обрали на пост голови Ради. Головою Виконкому Ради є його приятель й однодумець Дмитро Захарук. Яковина свідомий того, що у нього не багато підготови на адміністратора, що й закидають йому. А що про компетентність його попередників? — він питає. „Таж вони здемонстрували аж надто яскраво свою 'компетентність' упродовж багатьох десятиліть. Звинувачують мене теж, ясна річ, у молодості". Звинувачують його у некомпетентності і за те, що він „повідмітав" від влади комуністів. На те відповідає і подає прізвища партійців, які залишились у адміністрації як перший заступник голови Виконкому Ярослав Костишин та інші комуністи, які служать народові, не партії.

Проблеми у виконуванні влади? Яковина підкреслює релігійне питання, як таке, що його особливо турбує. „Духовне релігійне відродження проходить на тлі оскудіння душ. Боюсь, що брак культури, відсутність державности піднімається ідеєю національної Церкви. Конфесійної однорідности ми не досягнемо. В нашій області з десяток населених пунктів, де проблема релігійних стосунків стоїть надзвичайно гостро, були навіть сутички... Ми не поступаємось своєю позицією і, якщо громади не погоджувалися з рішенням Обласної Ради про почергове Богослужіння, просто замикали храми... Основна причина — непримирима позиція і поведінка окремих священиків. Триває одчайдушна боротьба за парафіян. Західньоукраїнські парафії заможні на загальносоюзному тлі, тож не дивно, коли священик не хоче примиритись із тим, що тратить половину парафії... Я ставлюсь однаково до Української (колишньої Руської) Православної, УАПЦ і УГКЦ, а в тому трикутнику відбуваються всі конфлікти. Грекокатолики випоминають про ці споруди, котрі належали їм до горевісного собору 1946, вони відкрили семінарію і зайняття відбуваються просто неба на майдані Шептицького, оскільки в одному приміщенні семінарії розташувався морфологічний корпус медінституту, а Облрада не має залишків площі".

Як справа з розвитком промисловости, забезпеченням щоденних потреб населення, головно харчовими продуктами? На терені області найбільш розвинута хемічна промисловість, але з тим і найбільша морока. Нам на поселеннях відомо, що вона принесла жахливі екологічні знищення, головно в Калущині. Там існують відомі підприємства магната, Гаммера. Гаммер, як відомо, був приятелем Сталіна, тому і мав великі привілеї. Ось що каже про це Яковина: „Згідно з рішенням Обласної Ради ми закрили проєкт, Арніка, оскільки в області і без того напружена екологічна обстановка. Стосовно доктора Хаммера (коли вже врешті і „ЛУ" стане відрізняти Ґазу" від „Гази" і Ґаґу від „хаги"?; таж там уже реґабілітовано „ґ" (інформація, яку ми одержали незалежними каналами, свідчить, що під час будівництва він заради економії припускається серйозних порушень з великою шкодою для екології. Він теж продає застарілі технології. В області вже народжуються неповноцінні діти, тож економити мільйони на здоров'ї наших людей просто злочинно". Трудність одначе в тому, що коли б закрити ці заклади для виробу хемікалії, багато людей утратить заробіток. Як зарадити? Плянується розбудувати харчову промисловість, туризм. Для прикладу, каже Яковина, що в області вирощується такий пошукуваний продукт, як льон, а його вивозиться для перерібки поза межі области. Труднощі зі своєрідним „двоєвладдям", головно коли союзні закони суперечні з законами прийнятими на низах. Ось, наприклад, Коломийська Рада прийняла закон про невідвантажування жодного кілограма м'яса за межі области.

Якщо йдеться про шкільництво в інтерв'ю сказано: „В області проживають понад 90 відсотків українців, тож природно, що в ухвалі Обласної Ради враховано

(Закінчення на стор. 4)

Наталія Кібець

ПАМ'ЯТІ ВИЗНАЧНОГО ДОСЛІДНИКА ЗАПОРОЗЬКОЇ СІЧІ

II.

Опинившись далеко від рідного краю, з нездійсненими надіями, без грошей, без можливості займатися улюбленою справою, молодий вчений глибоко страждає аж до розпачу. Тут він теж захворів на запалення мозку, але нові друзі не залишили його. Перебуваючи в Петербурзі, Д. Яворницький знайомиться з українськими культуротворцями, зокрема з художником Опанасом Сластіоном, скульптором М. Мікешиним, творцем пам'ятника Хмельницькому в Києві і ревним Шевченковим адоратором, письменником Дмитром Мордовцевим та іншими. Він відвідує літературні дискусії, пише низку статтей з історії Запоріжжя, передмову до поеми „Гайдамаки" Т. Шевченка, продовжує вивчати запорозькі архіви. Розрада й вдоволення приходять з працею.

Незабаром Д. Яворницький влаштовується викладачем історії й літератури в Миколаєвському Сирітському Інституті благородних дівиць, в Другому Кадетському Корпусі та в інших місцях, активно працює в гуртку допомоги бідним українським студентам, читає лекції про свої археологічні розвідки і потроху стає відомим столичній інтелігенції, навіть улаштовує у себе так звані „суботні збіговища". Знайомство поширюється. Д. Яворницький підтримує дружні і зв'язки з видатними діячами української культури, зокрема з І. Карпенком-Карим, Лесею Українкою, Михайлом Старицьким, Миколою Лисенком, Володимиром Короленком та іншими. Його відвідують українські артисти, що приїжджають до столиці — Марко Кропивницький, Микола Садовський, Панас Саксаганський, Марія Заньковецька, Ганна Затиркевич-Карпинська й інші, (з ними він був знайомий ще з Харкова), тут же знайомиться з видатним російським художником, українського роду, Іллею Рєпінин („южанин" — народився в м. Чугуєві Харківської губернії, Змієвського повіту). Це було дуже цікаве і корисне знайомство, якому пізніше завдячуємо появу славетної картини „Запорожці", що пишуть лист до султана. Творча дружба між цим художником і нашим істориком тривала дуже довго. Яворницький заохотив Рєпіна до подорожі на Кубань до козаків, він допомагав йому у створенні „Запорожців" не лише своєю колекцією старовинних реліквій (що відтворені на картині), але теж давав поради, знайомив з історичними документами про Запорожжя, навіть терпляче і смиренно (хоч те не було в його вдачі) позував для постаті писаря. Ні з ким із друзів, далеких і близьких, Ілля Рєпін так тепло й сердечно не листувався, як з Яворницьким, і ніхто не мав на нього такого сильного-дійового впливу. Любов Яворницького до Запорозької Січі та її історії приваблювала й інших мистців-малярів, в наслідок чого появилося багато картин з українською тематикою.

У 1981 році новий тягар знову впав на плечі Д. Яворницького. Міністер народної освіти Делянов знову категорично заборонив йому викладати в учбових закладах, а далі: Нагляд, обшуки і заслання на три роки до Ташкенту „чиновником особих доручень" при туркестанському генерал-губернаторові задля археології розкопок. Але, не зважаючи на це, вчений і тут віддається праці, досліджує історико-топографічні особливості маловідомого науці краю; збирає колекції старовини, вивчає побут середньоазійських народів, їх культуру, за що одержав у 1893 році орден Станислава III ступеня, а у вересні 1894 року — нагороду від бухарського еміра — орден Бухарської Золотої Зірки III ступеня. Тоді ж дали йому і чин Колезького асесора. Тут же, в Середній Азії, Д. Яворницький не забуває і про запорозьких козаків. У 1894 році виходить з друку його монографія про кошового отамана Івана Сірка.

Життєвий і творчий шлях великого науковця такий широкий, що годі вкласти його в кілька сторінок Альманаху. Багато ще не доброблено з боку його дослідження, багато зникло його рукописів, особливо словник, який конче треба розшукати. Моїм завданням, особливо тепер, є привернути увагу молодих істориків діяспори, коли є можливість поїздок в Україну і мати контакти з вченими істориками в Україні, почати розшуки за загубленим і недослідженим матеріялом Д. Яворницького. Література про Яворницького, яка вийшла до цього часу, — відносно невелика і в ряді випадків позбавлена наукової цінности. Як за царських часів, так і за совєтсько-московського урядування не був він у великій ласці. Особливо, починаючи з 1933 року, творча активність Д. Яворницького різко спадає. Причиною було не стільки похилий вік та недуги (як офіційно казали), скільки нездорова атмосфера, що була створена навколо його імени, в час тотального терору, що шалів тоді на Україні.

Восени 1933 року його було усунено від роботи в музеї, якого Д. Яворівський був фактичним засновником, а згодом — багаторічним керівником Катеринославського (тепер Дніпропетровського) історичного музею О. Поля. Цей музей нині заслужено носить ім'я Яворницького. Його історично-етнографічний та археологічний музей вважався одночас і найбільшим зібранням запорозьких реліквій. Феноменальне уміння Яворницького розшукати і збирати унікальні запорозькі речі викликало подив і захоплення у сучасників. Не тільки науковими працями, а й речовими доказами Яворницький реставрував Запорожжя із далекого минулого.

Для вченого музей був другою домівкою, другою долею, але досі ні совєтські історики, ні совєтські філологи та етнографи не приділили належної уваги постаті вченого і письменника, не проаналізували й по справжньому не оцінили його творчости. В силу історичних умов, центральна і східня частини України з фолкльорно-етнографічного погляду є найменше вивчена. Яворницький перший в комплексі почав глибоко досліджувати предмети матеріяльної й духовної культури народу цієї частини Ураїни. Зібраний вченим великий фолкльорний матеріял був цінним першоджерелом для вивчення фолкльорного процесу на Україні в кінці XIX і першій третині XX століть. По ньому можна було б краще пізнати фолкльорні жанри, тематику, побут і культуру народу того часу. Все це робив учений з власної ініціятиви, на його власний кошт та з чималими матеріяльними труднощами. І ось після всього цього для вченого звільнення з посади в Музеї було майже вбивством. В державний бюджет музей було включено лише у 1923 році, а гроші почали поступати значно пізніше і то з великими перебоями.

Музей без господаря почав занепадати. Зникло багато цінних речей, рукописів. Музей став занедбаний. У 1940 році, коли в повітрі вже пахло війною, незадовго до смерти академіка, запрошують Д. Яворницького знову до праці в музеї, але цього запрошення вчений не прийняв. Душевні потрясення знесилили організм, а малярія остаточно його підкосила.

П'ятого серпня 1940 року о 5-ій год. ранку Дмитро Яворницького не стало. Він помер у своєму будинку на площі ім. Т. Шевченка міста Дніпропетровського. Поховали його на міському кладовищі. За труною йшла його літня дружина, багато студентів, представники від Академії наук УССР, колеґи та друзі, (ті, що їх репресивний режим не встиг знищити), які в тяжкі хвилини його життя підтримували його. В той день у місті не можна було дістати квітів, бо всі квіти були викуплені для славного ученого. Люди квітами висловлювали шану і любов до великого шанувальника Запорозької Січі. Лише на другий

(Закінчення на стор. 3)

Осінь у Гантері!

ЗАПРОШУЄМО ДО

Мотелю „КСЕНЯ", Гантер, Н. Й.

милуватися красою осінніх кольорів в Кетскільських горах!

Вигідне приміщення! Приступні ціни! Знижка для сеніорів!

Адреса:

XENIA — MOTEL, HUNTER, N.Y. 12442

(5 m. from Hunter, on the left side Rd. 23 A)

Інформації і замовлення: тел.; (518-263-4700

П. П. КОБЗЯРІ

Українське Патріярхальне Товариство, Відділ в Ню Йорку

запрошує Членів й Українське Громадянство на

ДОПОВІДЬ

УКРАЇНСЬКА КАТОЛИЦЬКА ЦЕРКВА В УКРАЇНІ СЬОГОДНІ

Спостереженнями поділяться:

Рома Гайда, Микола Галів і Василь Маркусь

що відбудеться

у п'ятницю, 28-го вересня 1990 р. о год. 7-ій веч. в домі НТШ в Ню Йорку

при 63 Четверта авеню, між 9 і 10 вул.

Товариство Українських Інженерів Америки та Наукове Товариство ім. Шевченка

влаштовують

в суботу, 6-го жовтня 1990 р. о год. 5-ій по пол. у приміщенні НТШ, 63, 4-та авеню в Ню Йорку (між 9 і 10 вул.)

ЗУСТРІЧ З ПРОРЕКТОРОМ КИЇВСЬКОГО ПОЛІТЕХНІЧНОГО ІНСТИТУТУ та ПРОФЕСОРАМИ ЛЬВІВСЬКОЇ ПОЛІТЕХНІКИ

У програмі доповіді проректора та професорів про проблеми технічних та економічних наук та інженерної професії під сучасну пору в Україні. Опісля виміна думок між професорами та учасниками зустрічі.

Запрошується до участі членів ТУІА, НТШ та заінтересоване громадянство.

Увага! Увага!

ПОДАЄМО ДО ВІДОМА, ЩО

ЗАПЛЯНОВАНИЙ З'ЇЗД МІТТЕНВАЛЬДУ

на жовтень 1991 рік

переложено

на 26-27-28-го квітня 1991 року

Точні інформації подамо пізніше.

КОМІТЕТ

Світове Братство Карпатських Січовиків, Карпатський Дослідний Центр ім. Юліяна Ревая і Ініціятивна Група Карпатських Українців

запрошує Вас на

ВСЕНАРОДНИЙ З'ЇЗД КАРПАТСЬКИХ УКРАЇНЦІВ ДІЯСПОРИ

що відбудеться

в днях 19-21-го жовтня 1990 року Торонто, Канада в приміщеннях Інституту св. Володимира

620 Спадіна авеню

ПРОГРАМА З'ЇЗДУ

П'ятниця, 19-го жовтня — Реєстрація учасників З'їзду
Год. 5-та по пол. — Відкриття З'їзду і спільна вечеря

Субота, 22-го жовтня 1990 р.
Год. 9-та рано — Відкриття З'їзду і вибір Президії
Год. 9:30-12-та — Доповіді
Год. 12:30-1:30 — Спільний обід
Год. 2:00-5:30 — Доповіді
Год. 6:00-8:30 вечером — БЕНКЕТ

Неділя, 23-го жовтня 1990 р.
Год. 10-та рано — Соборна Служба Божа і Панахида за поляглих борців Карпатської України
Год. 12:30 — Спільний обід — прийняття резолюції і закриття з'їзду

Д-р Василь Вереш - *Голова Світового Братства Карпатських Січовиків*
Проф. Михайло Пап — *Голова Карпатського Дослідного Центру ім. Ю. Ревая*
Проф. Василь Маркусь — *Голова Ініціятивної Групи Карпатських Українців*

Писемне зголошення участи в цьому історичної ваги з'їзді просимо чим скорше вислати на адресу
Prof. Michael Pap
5512 Sheldon Rd., Cleveland, Ohio 44124-1448
Tel. 416-449-1812

У всіх інших справах, замовлення готелю, час приїзду до Торонто, участь в бенкеті — просимо повідомити листовно або телефоном.
M. Wasyl Tymko
1 High Park Gardens, Toronto, Ont., Canada M6R 1S8
Tel. 416-766-9817

УКРАЇНА ПРОБУДЖУЄТЬСЯ! ДОПОМОЖІТЬ ЇЙ ВКЛАДОМ ВАШОЇ ДИВІДЕНДИ У ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ — УНС!

Д-р ЮРІЙ ФАРІОН

ВНУТРІШНІ ХВОРОБИ

ПРИЙМАЄ ЗА ПОПЕРЕДНІМ ТЕЛЕФОНІЧНИМ ДОМОВЛЕННЯМ.

301 Washington Avenue, Belleville, N.J. 07109

(201) 759-2370

УКРАЇНСЬКА МАЙСТЕРНЯ-ҐАЛЕРІЯ

"MULTI ART STUDIO"

у центрі артистичного життя в "SOHO"

57 Prince St., 4-R, New York, N.Y. 10012

Проєкти і виконання різнорідних мистецьких замовлень, теми світські, релігійні, національні. • Виконання в різнорідних матеріялах і техніці. • Розмалювання церков. • Спoруда скульптур — барельєфів. • Продаж картин визначних українських мистців, як М. Глущенка, Ф. Коновалюка, Б. Крюкова та інших.

Відвідини за телефонічним домовленням (212) 219-3156

Карпатський Лещетарський Клюб

повідомляє та запрошує своїх Членів, їх Родини та Приятелів на

ТРАДИЦІЙНУ ОСІННЮ ЗУСТРІЧ

що відбудеться

в суботу і неділю, 6-го та 7-го жовтня 1990 р. на СОЮЗІВЦІ

У ПРОГРАМІ:

внутрішні клюбові тенісові змагання у грі чоловіків за ПЕРЕХОДОВУ ЧАШУ

д-ра Ярослава Рожанковського

та в групах жінок і юнаків.

• Відбиванка • Стріляння • Прогулька в гори •

Реєстрація — год. 10-та ранку
Год. 6-та веч. — КОКТЕЙЛ з ПРИСТАВКАМИ
Год. 7-ма веч. — БЕНКЕТ, РОЗДАЧА НАГОРОД
Год. 9-та веч. — ЗАБАВА

Кімнати замовляти безпосередньо: SOYUZIVKA UNA Estate, Foordmore Rd., Kerhonkson, N.Y. 12446. Tel.: (914) 626-5641.

УКРАЇНСЬКИЙ ФЕСТИВАЛЬ

в неділю, 7-го жовтня 1990 року від 12-ої полудня до 6-ої вечора на посілостях Менор Джуніор Коледжу на Факс Чейсі

- Мистецька програма
- Музейна збірка народного мистецтва в осередку
- Показ майстерності народного мистецтва
- Ярмарок народної творчости
- Українські страви • Гри

СВЯТА ЛІТУРГІЯ — год. 11-та в авдиторії

ОСОБЛИВІ ПРИНАДИ

- **ВОЛОШКИ** Танцювальний ансамбль Філядельфія, Па.
- **ВОЛОШКИ** Учні школи танців Філядельфія, Па.
- **ВЕСНА** Танцювальний ансамбль СУМА, Філядельфія, Па.
- **СОЛОВЕЙКИ** Юні солісти проф. Зої Маркович Філядельфія, Па.
- **БАРВІНОК** Танцюристи парафії св. Анни, Воррінґтон, Па.
- **КАЗКА** Ураїнський народний ансамбль — Пенсильванія
- **Для дітвори** Їзда на кониках і возом на сіні

ПАРКУВАННЯ БЕЗПЛАТНО

Вступ:
$3.00 дорослі
$1.00 діти

В разі дощу фестиваль відбудеться в шкільному будинку

Перепони...

(Закінчення зі стор. 2)

Які є вигляди, щоб Політбюро добровільно передало контролю над цими арсеналами демократично вибраній Верховній Раді? Яке буде становище майбутньої демократичної Росії до незалежної України? Чи не схоче використати в критичний момент Політбюро або його наслідки, нуклеарного арсеналу для своїх цілей? Це трудні питання і вони вимагають обговорення і застанови. Сама мовчанка не відсуне цієї проблеми. Покищо Політбюро ще має підтримку КҐБ, а ця організація ані не переорганізована ані не переключена на демократичні рейки. Щобільше, як довідуємося із преси, далі існує своєрідна співпраця поміж КҐБ і високопоставленими колишніми аґентами в Східній Европі.

У Румунії, не зважаючи на криваву революцію, влада залишилася в руках колишніх комуністів під проводом Ілієску. Змінивши назву партії та поставивши під суд кількох поліційних старшин низької ранґи, уряд держить при владі цей сам поліцейський апарат. Подібна ситуація існує в Болгарії. Хоча Східня Німеччина вже формально не існує як держава, архіви таємної поліції „стасі" запечатано. Є навіть чутки в пресі, що їх перевезуть до Москви. Цікаво, що ніхто на Заході і у Вашінгтоні проти цього не протестує. Як писав „Ню Йорк Таймс", генерал німецької таємної поліції Вольф, мав би навіть дістати азиль у Москві. Чомусь „ловці нацистів" у ЗСА не бачать нічого дивного у тому, що генерал Вольф, який координував терористичною діяльністю уникне суду. До речі, це нічого дивного, в Москві завжди доживали віку на старечій пенсії різного роду терористи і агенти, включно тепер із Кагановичем. Виглядає, що є багато таких впливових осіб і у Москві і у Вашінгтоні, які бажають, щоб деякі таємниці доби сталінізму надалі залишилися таємницями.

Говорячи про наші внутрішні проблеми, слід згадати наш брак толеранції і нашу тенденцію двоподілу, яка на протязі нашої історії стояла часто нам на перешкоді, щоб осягнути порозуміння і співпрацю — конечних особливо тепер, коли наша нація завершує процес будови своєї національної держави. На цю неґативну психологічну рису нашого національного характеру вже був звернув увагу гетьман Іван Мазепа. Всі ми говоримо, що нам потрібне зрозуміння, згоди і толеранції але мало працюємо в цьому напрямі, щоб її осягнути. Бо щоб осягнути згоду, то треба завжди починати від себе. Треба часом признати, що може мій погляд — помилковий, а навпаки може правильний погляд, що його висловлює мій опонент. Чомусь для нас, українців, є тяжко признатися до особистих помилок у громадській чи політичній діяльності. У висліді ми завжди мали цей осоружний двоподіл. Багато українців в діяспорі замість жити сучасними подіями для майбутнього, живуть під психологічним балястом подій з-перед півстоліття тому. Щогірше, дехто намагається перещепити ці непотрібні непорозуміння на рідні землі, що в теперішній час не має найменшого глузду. Дехто намагається оцінювати поділ політичних сил із перспективи того двоподілу котрий був заіснував у нас п'ятдесят років тому.

Були навіть такі болючі випадки, коли наші туристи, їдучи із ЗСА чи Канади на Україну, везли там свої політичні упередження. Можна повністю погодитися із центральною думкою Михайла Гориня, що її він висловив у одній із своїх промов в ЗСА, що українську державу може тільки збудувати український народ на рідних землях. Еміґрація може відіграти допоміжну ролю, і то навіть дуже важливу, прихиляючи публічну опінію Заходу на бік наших державницьких стремлінь. Одначе претендувати на якусь провідницьку ролю із діяспори немає найменшого глузду. Ми повинні витягнути відповідну історичну лекцію із болючих подій з-перед півстоліття тому, коли непорозуміння поміж „краєвиками" і закордоном принесли нам багато шкоди, а психічні рани цього непорозуміння не загоїлися у декого ще і досьогодні. Ці хто запустив коріння в діяспорі, а це відноситься до нас усіх, та зайнятий думками про вигідну пенсію, чи добрий чек від соціяльного забезпечення не має морального права мріяти про провідну ролю на Україні.

Найважче змінити людську вдачу і упередження. Відомі ж випадки, коли впливові одиниці тут у діяспорі ставили перепони добрим і корисним починам для допомоги України тільки тому, бо їх особисто ніхто не радився. Особисті образи і амбіції не повинні відогравати жодної ролі тоді, коли йдеться про допомогу для розбудови української національної держави. Не намагаючись образити нікого, висловлюю погляд, що на мою особисту думку велику прислугу зроблять тепер для України еміґраційні провідники і представники політичних угрупувань, коли перестануть журитися як, коли, де і перед ким їм репрезентувати свої ресорти. На Україні є провідні діячі з великим авторитетом, які гідно будуть нас репрезентувати. Люди покрою Михайла Гориня, Левка Лук'яненка, чи Євгена Сверстюка, в ім'я національного добра і будови своєї держави, забули не тільки особисті образи і пониження, але навіть зуміли простити тим, що над ними знущалися. Діяспора може бути задоволена, якщо зможемо їм допомогти в конкретних завданнях.

Якщоб ми в діяспорі могли переконати провідні і впливові кола Заходу, а особливо ЗСА, що у їхньому державному інтересі є розчленування совєтської імперії і побудова національних держав, якщоб ті кола були переконані, що такий вислід буде в користь їхнього бизнесу, то вже тим самим ми багато допомогли б для розбудови української держави. Щоб це осягнути, то ще замало тільки писати заяви, меморіяли чи експозе, що їх мало хто читає, а ще менше бере їх серйозно. Треба нам доказати західньому світові, що ми маємо державницький підхід і порозв'язувати наші подвійні, а то навіть і потрійні представництва. Це буде важко зробити, але це буде, — як кажуть американці, — „літмус тест" нашої політичної зрілости.

ФУНДАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

ЗАСЛУГОВУЄ НА ВАШУ ВСЕБІЧНУ ПІДТРИМКУ!

Ukrainian Free University Foundation, Inc.
P.O. Box 1028
New York, N. Y. 10276

Концертова Серія Музика в Інституті

ҐАЛЯ

ВІДКРИТТЯ 1990/91 СЕЗОНУ

в суботу, 6-го жовтня 1990 р. о год. 8-ій веч.

в залях Українського Інституту Америки при 2 Схід 79-та вул. **в Ню Йорку**

ПРОГРАМА

Чайковський — Фортепіянове тріо опус 50
Виконавці: Беля Давидович — фортепіян, Олег Криса — скрипка, Йосиф Файґельсон — чельо

Чайковський — Струнний секстет опус 70
Виконавці: Олег Криса і Наоко Танака — скрипки, Морін Ґаляґер і Юрій Вожаківський-Васілякі — віолі, та Йосиф Файґельсон і Ваґрам Сараджан — челя

Прийняття з шампанським спідує

Квитки в ціні $35, та обмежене число $10 квитків для сеньйорів і студентів можна набути висилаючи чек на UIA/MATI, 2 East 79th St., New York, N.Y. 10021, або телефонуючи на число (212) 860-3891.

Пам'яті...

(Закінчення зі стор. 2)

день газета „Правда" написала, що помер „выдающийся учёный"... В Україні майже всі газети передрукували некролог президента Академії наук. „Літературна газета" за підписами академіків: Ю. Соколова, Ф. Колеси, члена кореспондента П. Попова, професорів М. Грінченка, В. Петрова, Д. Ревуцького та інших високо оцінила наукову, літературну та громадську діяльність Яворницького. По смерті вченого 11-го жовтня 1940 року урядово історичному музеєві присвоєно ім'я Д. Яворницького.

У зв'язку з реконструкцією міського кладовища прах Д. Яворницького, на клопотання громадян міста, 6-го липня 1961 року було перенесено на територію Дніпропетровського історичного музею. Ще за життя Дмитро Яворницький заповідав, щоб його поховали на подвір'ї музею і щоб насадили біля його могили любистку, рути-м'яти і барвінку. Чи насадили — не знаю. Можливо, щось насадили. Але коло надгробного каменя стоять його старі знайомі — скитські баби, що охороняють його спокій.

ПІСЛЯ 20-ТИ РОКІВ проголошення про позитивний вплив вітамінів у запобіганні ракових захворювань, вчені підтвердили, що вони дійсно ефективні. Дослідники Центру ракових захворювань в Тексаському університеті опублікували в четвер, 20-го вересня, висліди своїх досліджень. Вони стверджують, що дериват вітаміни А, Акутан, запобігає раковому захворюванню легенів, горла та рота. Препарат Акутан у великих дозах має серйозні побічні впливи на організм людини, але якщо вченим вдасться доказати, що й невеликі дози вітаміни А впливають позитивно, тоді він почне широко вживатися серед груп населення з потенційною небезпекою захворювання. Висліди досліджень впливу вітаміни А на розвиток ракових клітин дають надії на запобігання також інших видів ракового захворювання.

В пам'ять незабутнього душпастиря

о. протопресвітера Івана Ткачука

складаємо пожертву в сумі 125 дол. для ДІТЕЙ — ЖЕРТВ ЧОРНОБИЛЯ.

Валентина ЮРЧЕНКО
Микола і Наталя НЕВМЕРЖИЦЬКІ з Родиною

У СЬОМУ СУМНУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ нашого Найдорожчого МУЖА, БАТЬКА І ДІДА

бл. п. проф. д-ра

Зіновія Храпливого

будуть відправлені

СЛУЖБИ БОЖІ

1-го жовтня 1990 р.

в манастирі оо. Студитів у Вудстаку, Канада; в церкві св. Володимира в Парижі, Франція

та 5-го жовтня в каплиці церкви св. Володимира в Матаван, Н. Дж. о год. 8-ій ранку

Для вшанування Його дорогої пам'яті складаю 200 дол. на стипендії в Бразилії.

МАРІЯ ХРАПЛИВА — дружина
АНДРІЙ і ЛЕНЯ з родинами — діти

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що 20-го серпня 1990 р. відійшла у Вічність

бл. п.

АННА СТЕЦЯК

Для вшанування Її пам'яті в 40-ий день смерти буде відправлена

СВЯТА ЛІТУРГІЯ

у неділю, 30-го вересня 1990 р. о год. 8-ій ранку в церкві св. Андрея, Парма, Огайо.

Залишені в смутку:

доньки — ЛЮБА і ГАЛИНА з Родинами
син — ОРЕСТ з Родиною
братова — СТЕФА з Родиною
та ближча і дальша Родина в Україні

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що в середу, 19-го вересня 1990 р. після тяжкої недуги на 65-му році життя відійшла у Вічність

бл. п.

МАРІЯ ШКВАРКО

ПАНАХИДА в п'ятницю, 21-го вересня о год. 7.30 веч. в похоронному заведенні Литвин і Литвин, Юніон, Н. Дж.

ПОХОРОН в суботу, 22-го вересня 1990 р. о год. 9-ій з церкви св. Вознесіння в Мейплвуд, Н. Дж. на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

У глибокому смутку:

доньки —
АНЕЛЯ з мужем СТЕФАНОМ КАСЯНЕНКОМ і дітьми СТЕФАНОМ, ІВАНОМ, КСЕНЕЮ і ПЕТРОМ
НАТАЛКА з чоловіком МАРКІЯНОМ БАБЯКОМ
сини — МИХАЙЛО з дружиною ХРИСТЕЮ і донею ДАРЦЕЮ
ТАРАС зі сином ДЖЕНАТОМ

Відбудеться Світовий з'їзд карпатських українців

Всі ми відчуваємо і радіємо, що врешті зближається момент визволення українського народу з комуно-московського поневолення і відродження вільної соборної демократичної української держави.

На жаль, в останніх місяцях 1990 року, за почином деяких опортуністів з Канади і Америки, створено в Ужгороді Товариство русинів з домаганням прилучити Закарпаття знову до нової Чехо-Словацької Республіки. Народний Рух в Україні і його закарпатський відділ, як також Ініціятивна Група під проводом проф. Василя Маркуся і учасники наради-зустрічі в місті Кейн, Па., 13-го 15-го липня 1990 року, у своїх заявах вже дали відповідну відсіч затіям противників волі українського народу на Карпатській Україні.

Щоб задемонструвати єдність і солідарність з нашимим патріотами- соборниками на Карпатській Україні, проводи закарпатських організацій у вільному світі, а саме, Світове Об'єднання Карпатських Січовиків, Карпатський Дослідний Центер ім. Юліяна Ревая і Ініціятивна Група Карпатських Українців, рішили скликати на 21-го—23-го жовтня 1990 року Всенародний з'їзд карпатських українців діяспори.

З'їзд відбудеться в Торонто, Канада, в приміщенні Інституту св. Володимира, 620 Спадайна авеню.

На з'їзд запрошено визначних церковних достойників і громадсько-політичних діячів з Карпатської України. В програмі з'їзду передбачено декілька коротких доповідей про сучасні процеси в Україні, відзначення 45-ої річниці трагічної мученицької смерти президента Карпатської України, д-ра Авґустина Волошина й інших провідних державних мужів Карпатської України.

Під час з'їзду, коротке слово виголосять гості з Карпатської України, як також: о. проф. Баран, о. проф. Пекар, о. Біляк, о. ігумен Собол-Зореслав, о. д-р В. Бойсак, д-р Хименець, д-р Вінкентій Шандор, проф. д-р В. Маркусь, д-р В. Вереш, проф. д-р М. Пап інж. Ю. Шанта та делеґати з Европи і інших країн.

Св. п. проф. Авґустин Штефан, 14-го березня 1981 року передав 48-ом особам грамоти, продовжувати „як зайде потреба" діяльність Центральної Народної Ради Карпатської України, головою якої він був. Ці грамоти будуть вручені тим особам, список яких виготовив проф. А. Штефан.

ДЕПАРТАМЕНТ ОБОРОНИ ЗСА проголосив про закриття 150-ти закордонних військових об'єктів, або їх часкове зменшення, починаючи від 1-го жовтня початку нового фіскального року. Список цих об'єктів не включає головних військових баз ЗСА в центрі Европи. В ньому лише три великі летунські бази: одна — в Еспанії та дві — в Західній Німеччині. Демократка Пет Шродер, яка очолює підкомісію Палати Репрезентантів у питаннях військових баз, заявила, що список Пентагону її дуже розчарував: „Ці об'єкти включають бензинові станції на дорогах, віддалені житлові будови, стадіони та об'єкти, які вже давно повинні були бути зачинені".

ПОВЕРНУВШИСЬ ДО ІЗРАЇЛЯ із своїх відвідин ЗСА, міністер оборони Моше Аренс, як твердить газета „Джерусалем Пост", був невдоволений та здивований байдужістю Вашінґтону до ізраїльського занепокоєння з приводу американських плянів продати Савдійській Арабії новітню зброю на суму 20 біл. дол. Його невдоволення було таке велике, що він почав квестіонувати чи ЗСА виконують свої зобов'язання — втримувати військові спосібності Ізраїля на Близькому Сході на якісно найвищому рівні. Він невдоволено заявив, що „ми знаходимося в ситуації, де ЗСА продає тої самої якости зброю арабським збройним силам і Ізраїлеві". Перебуваючи в ЗСА, ізраїльський міністер оборони сказав високопоставленим офіційним урядовим чинникам ЗСА, що для збалянсування цієї ситуації Ізраїль потребує додаткової військової допомоги в сумі 1 біл. дол. ще в цьому році, а також вимагав збільшення кожнорічної допомоги в майбутньому до суми 2.5 біл. дол. з теперішньої суми 1.8 біл. дол.

„Київська..."

(Закінчення зі стор. 1)

постала і яким способом перебуває тепер на турне в ЗСА, гості вияснюють, що вони приїхали як вимінна група із „Трояндою" — тріо з Канади, в якому виступають Лавра Прокопович, Орися Любінська і Михайло Курій. „Троянда" концерувала в Україні в серпні, а шляхом виміни гості з Києва привезли нам „Київську осінь".

Керівник О. Злотник вже у нас не вперше — він побував в ЗСА і Канаді з тріо Мареничів, а тепер він провадить зібраною групою мистців з Києва. Він теж відкриває кожний концерт та представляє виконавців, а самі виконавці дають пояснення до програми. Це додає динамізму їхнім виступам, в яких багато нових пісень, композиції О. Злотника та інших сучасних композиторів України, як також багатющий репертуар ліричних і народних пісень. Різноманітности додає мистецьке слово А. Паламаренка, який передає українську гумористичну клясику.

З такою цікавою та легкою програмою їздять мистці по осередках і з гумором та захопленням розповідають нам в редакції про свої пригоди на американських шляхах, про щирість і тепло нашої громади і про довгі години їзди двома мікробусами, в яких ця група зжилася і творить немов одну родину, разом з організаторами турне М. і Ю. Хомами. До групи належить ще також Ігор Тоган з Дітройту, який як звукорежисер дбає про технічні засоби для виступів.

Ще питаємося членів-солістів групи про їхню працю у Києві та пригадуємо А. Паламаренкові, що чули його знамените відчитання гуморески Остапа Вишні на концерті в Києві з приводу III Конґресу Українських лікарів. Л. Сандулеса, естрадна солістка, постійно виступає і саме прямо з теперішнього турне виїжджає до Голляндії на концерти. В. Білоніжко працює вже дев'ять років у телевізії як естрадний соліст. Тепер вони співають разом і окремо та вже з цієї програми (яку до речі змінюють частинно в поодиноких місцевостях) награли три стрічки, які розпродують з великим успіхом в часі концертів. Ще перед турне, в Україні виконали усі учасники групи свої точки для відео і тепер тут в ЗСА дали його переписати на американську систему.

Наші гості видимо вдоволені із співпраці та концертів в ЗСА, розповідають і жартують про свої пригоди і переживання на землі Вашінгтона, а для нас вони принесли знов частину України і того Києва, що осінню 1990 року віддихає немов вперше повними грудьми.

Похорон св. п. Я. Маковецького

В понеділок 16-го липня, в погідний літній день, проводила чисельна мюнхенська громада і представники націоналістичного руху в останню дорогу св. п. Якова Маковецького, відомого суспільного і політичного діяча. Впродовж свого довголітнього життя він був відомим і активним діячем ОУН, довголітнім членом і заступником голови ПУН, в. о. голови ПУН в 1979-1981 рр., а останньо — головою сенату ОУН. Весь час був він діяльною людиною свого середовища, відданий справі визвольної боротьби, втримування установ і видавничої діяльности. При цьому, не зважаючи на свій похилий вік, завжди старався бути присутнім там, де вважав необхідним у своїй діяльності чи репрезентації. Був щирою, релігійною людиною, дуже скромних особистих вимог.

Заупокійна Служба Божа з Панахидою відбулася вранці в день похорону. Відправили її в катедральному храмі св. Покрови в Мюнхені три отці — прелат Йоаким Джуджар, Євген Гарабач і Богдан Пушкар.

Похоронні відправи, на які прибули і рідні (братанок зі сином з Америки), приятелі, сусіди і друзі-співробітники, відбулися в 11-ій годині в каплиці і на цвинтарі Вальдфрідгоф (українська частина). Панахиду вже служили чотири отці, в тому і о. архипресвітер Палладій Дубицький.

На похорон прибули досить чисельно представники і побратими з організації. Представником ПУН був Л. Філь. Були представники інших середовищ ОУН, наукових установ і суспільних організацій.

Згідно з бажанням пок. Якова Маковецького, прощали його надгробним словом отці Євген Гарабач з рамени „перемишляків", який накреслив життєвий шлях покійного, та Палладій Дубицький, що згадав ширше про його суспільну працю, а зокрема наголосив заслуги перед церквою і духовенством по війні в Мюнхені, коли прийшлося організувати церковне життя. Своїм знанням мов покійний був незаступимим в полагоджуванні справ і петицій перед тодішніми військовими чинниками американців і французів, а як співзасновник УДК в Мюнхені в 1945 році — допоміг зберегти багато наших людей від „нагінок", нужди і репатріяції.

Представник ПУН Л. Філь прощав пок. Якова Маковецького від голови ПУН М. Плавюка та від Проводу ОУН. Він, зокрема, підкреслив заслуги покійного для організації і, уболіваючи над незаступимою втратою, нав'язав до сучасних подій, що відбуваються в Україні, якими радів покійний Яків Маковецький, бо саме ці події можуть привести до здійснення бажання незалежности нашого народу. Проф. Володимир Жила прощав покійного від Української Національної Ради (в Америці) як колишнього голову УНРади (в 1967-1971 рр.), що значно причинився у своїй каденції до її діяльности.

Коротке прощальне слово від ОУНз виголосила Дарія Ребет, а від ОУНр з прощальним словом виступила Слава Стецько, голова АБН. Від ТП ОУН в Німеччині прощав В. Мардак, а від ТП в Австралії — Сергій Цимбалюк, що приїхав відвідати покійного. Від ЦПУЕН прощав С. Костюк, від Об'єднання Українців у Великобританії — А. Костюк та від Української Служби — Мирослав Антохій.

Після надгробних відправ пролунала спонтанно прощальна пісня „Видиш, брате мій...". Біля свіжої могили були чисельні вінки — від родини, приятелів, від організації. Збірний вінок від ПУН і ОУН мав дев'ять лент — від ТП у Австралії, Франції, Англії, Аргентині, Бразилії, Австралії, Канаді та від ОДВУ в ЗСА і УНО в Канаді. Окремі вінки були від Української Єдности у Франції, від видавництва „Українське слово" в Парижі, від Об'єднання Українців у Великобританії. Був вінок від родини Маковецьких, від Тофанів, від Антохіїв, від ТП ОУН у Німеччині, від Української Служби і від сусідів з кварталу Аінгенштрассе. Було також два більші букети квітів — від Нелі (Блявнер) і від голови ПУН Миколи Плавюка та декілька менших.

На бажання покійного, після похорону відбувся поминальний обід-тризна, на якому було понад 50 осіб. Бажав він, щоб присутні його приятелі і друзі засіли разом та згадували його добрим словом... Таким він був у суспільному житті, що все опікувався іншими...

Спочив на гостинній Баварській землі, далеко від рідного краю і села Ріплин на Сяніччині, з якого походив. Був примірною людиною свого середовища, шанований усіми.

Б. Кузь

Говорить...

(Закінчення зі стор. 2)

інтереси української більшости. З першого по четвертий клас в українських школах области всі дисципліни викладатимуться лише українською мовою. З п'ятого по одинадцятий клас російська мова вивчатиметься так само як кожна інша іноземна мова. В Івано-Франківську поляки матимуть змогу навчатись небаром рідною мовою. Тут вже діє польський костел, небаром буде відкритий і в Коломиї".

На питання, яке ставлення голови Ради до СНУМ-у і, до готовости представників тої організації братись до зброї, така відповідь: „Я був обурений, коли прочитав у 'Известиях', що в Західній Україні формуються збройні формації. Це наклеп. Заклики ж до зброї одного чи двох снумівців ще нічого не означають".

Як виходить із слів того молодого наслідника колишнього станиславівського воєводи, умови виконування ним влади над своїми не встелене рожами. Клеймують його і свої, що замолодий, недосвідчений, зайняв для себе самого п'ятькімнатне помешкання (можете собі уявити), дістає платню 750 крб. місячно. Прийшлось виправдуватись, що ніякого помешкання в місті досі не має, живе на селі 45 км., де жив раніше, а що законом установлено вища платня для тої посади така, то не його вина. Він і інші, якими припали таким чином вищі заробітки, дають частину приходів на фонд виховання обдарованих дітей, який заснували.

Ось так то у нас є, коли свій вийде дещо наверх: завість. А ще головніше оте: легше здобувати владу, боротись за неї, чим її виконувати. Це не так легко зрозуміти тим, в яких духовість заливає дух негації! Валити легко, але творити не так...

БОГДАН ГОРИНЬ У ВЕЛИКОБРИТАНІЇ

Англія — це другий етап неофіційної робочої візити заступника голови Комісії у закордонних справах парляменту України, народного депутата УССР Богдана Гориня. Основною метою поїздки українського політика було утвердження ідеї повної незалежности України у політичних колах Заходу.

Крім цього, нові, національні сили парляменту стоять на позиції, що еміграція — кровна частка українського народу, а тому заслуговує на відвідини її представниками найвищих державних органів України.

До Англії Богдан Горинь прибув 16-го серпня після обіду. На Лондонському летовищі вітало його керівництво Союзу Українців Британії на чолі з головою Союзу д-ром Любомиром Мазуром. До складу делеґації входили ще такі особи: Іван Равлюк — заступник голови СУБ, голова Української Видавничої Спілки; голови Української Центральної Інформаційної Служби д-р Богдан Цяприна та його заступник — Степан Олеськів; голова Лондонського відділу, СУБ Маркіян Шептицький.

У складі делеґації, що вітала українського парляментарія був член румунського парляменту, голова Союзу Українців Румунії, український письменник з Румунії Степан Ткачук. Пізніше оба парляментарії мали окремі зустрічі, на яких обговорювались питання, як українсько-румунських міждержавних відносин, так і питання, що стосуються українського населення у Румунії. За час режиму Чаушеску кількість осіб, що офіційно називали себе українцями зменшилась десятикратно.

Другий день перебування Богдана Гориня у Великобританії почався робочою нарадою з керівництвом СУБу та УЦІСу. Після наради гість з України мав можливість оглянути приміщення Товариства Святої Софії, де нині знаходиться філія Українського Католицького Університету. Цікаво відзначити, що біля приміщення Товариства Святої Софії знаходиться пам'ятник Володимирові Великому, поставлений з нагоди тисячоліття хрещення України силами українців Великобританії. Пам'ятник посвятили Блаженніші: Мирослав Любачівський та Мстислав Скрипник.

Від 18-го серпня почалась серія зустрічей члена парляменту України з українцями, які проживають у Великобританії. Зустрічі ці викликали велике зацікавлення. Люди з'їжджались на них навіть з віддалених місцевостей. І так, 18-го серпня Богдан Горинь мав зустріч у Брандфорді, яку вів голова місцевого відділу СУБу Зенон Ластовецький. 19-го серпня зустріч відбулася у Манчестері, яку вів голова місцевого відділу СУБу Михайло Мандзій. 25-го серпня народний депутат України зустрівся з українцями у Ноттінґгам (зустріч вів голова відділу СУБ Павло Рафалюк). 26-го серпня відбулася зустріч в Волвергамптоні, а 27-го — у Лестері. Українська громадськість Лондона мала зустріч з заступником голови парляментарської комісії у закордонних справах 2-го вересня.

У всіх своїх виступах Богдан Горинь відзначав, що українці на поселеннях мають повне право зватись синами України і приймати участь у процесі побудови Української незалежної держави. Дякував він еміграції, що зуміла зберегти ті цінності, які на рідній землі були приречені на викорінення. Відзначав він, що нинішнє століття — це невпинний процес боротьби за українську державність. Віддавав він належне кожному з етапів визвольних змагань. Висловив надію, що нинішній етап закінчиться перемогою.

Люди, присутні на зустрічах задавали Богдану Гориневі багато найрізноманітніших питань. Бувало, що дискусії навколо сучасних проблем України тривали по кілька годин.

Крім широких публічних зустрічей, робочих нарад з громадсько-політичним активом, він мав окремі зустрічі з духовенством обох, існуючих в Англії, конфесій, приймав участь у богослуженнях: 19-го серпня у греко-католицькій церкві в Манчестері, де парохом є отець Павло Лунів, а 26-го у греко-католицькій церкві у Волгемптоні. У Лондоні відвідав він Єпархіяльне управління Української Автокефальної Православної Церкви, де мав розмову з головою Управління о. протопресвітером Сильвестром Богатирем та отцем протосвітером Михайлом Галицею. Розмова велася в контексті заходів щодо внормування міжконфесійних відносин в Україні. Біля Управління знаходиться пам'ятник жертвам голодомору 1932-33 років, де представник українського парляменту поклав квіти.

У Лондоні Богдан Горинь відвідав українську греко-католицьку церкву Пресвятої Родини, де зустрівся з преосвященним Владикою Михаїлом Кучм'яком — Апостольським екзархом для українців греко-католиків у Великобританії.

Крім цього гість з України побував в українській греко-католицькій церкві в Галіфаксі. Там є також музей-заповідник імені Маркіана Шашкевича, збудований силами української громади та музей дій місцевого відділу СУБу, який відвідав почесний гість з рідного краю.

В Англіканській катедрі у місті Брадфорді є вмурована таблиця для відзначення 40-ліття існування Антибольшевицького Бльоку Народів. У цьому місті регулярно проходить відзначення Тижня поневолених народів. Перебування у цьому саме місці викликало у члена парляменту країни, що прагне незалежности, низку глибоких роздумів.

У Манчестері Організація Українських жінок Великобританії створила музей Алли Горської, який також не залишився поза увагою Богдана Гориня.

Парляментарій з України двічі побував на сумівській оселі „Тарасівка", де поклав квіти біля підніжжя пам'ятника борців за волю України і звернувся з патріотичним словом підтримки до численної громади. Мав він зустріч з членами крайової Управи Спілки Української Молоді, де, в основному, обговорювалось питання співдіяння молоді на еміграції та на рідній землі. Побував він також в селі „Кобзарівка", де літні самітні люди знаходять для себе притулок.

Господарі візиту Богдана Гориня до Великобританії відзначають, що він цікавився багатьма практичними технічними розв'язаннями, такими як система шляхів, з метою запозичення досвіду українськими спеціялістами для вирішення ряду вузлових проблем.

У міжнародному аспекті візиту Богдана Гориня до Англії також можна вважати вдалим. Правда, більшість політиків була у відпустці. Богдан Горинь все ж таки був прийнятий керівником відділу східноевропейських питань Міністерства закордонних справ Фрезером Вґіллером. Богдан Горинь детально ознайомив співрозмовника з внутрішньополітичною ситуацією совєтської імперії, наголошуючи на всезростаючу дію відцентричних національно-визвольних сил, на необхідність встановлення прямих всебічних відносин з повноправним членом ООН — Україною.

Голова Львівської Філії Української Республіканської Партії був прийнятий в „Амнесті Інтернашенал". Розмову з ним вели Нікола Даквортг, Кестон Колледжео, Михайло Бордо. Порушено питання гальмування центром прагнень народів до самовизначення.

Гість з України був прийнятий професором Джеймом Дінглеєм з Інституту Слов'янознавства Лондонського університету та зустрівся з представниками преси — репортером та продуцентом нової телевізійної програми „BBC" Браєном Барром, репортером „Фінаншел Таймс" — Антоні Робінсоном та репортеркою „ЮРІ" — Христею Фрілад. Богдан Горинь підкреслював, що розпад імперії, при зруйнованій економіці — це явище, якого не можна вже зупинити. Нові державні утворення — це реальність наших днів, це не тільки інтерес країн східноевропейського реґіону, але, перш за все, справа загальноевропейської стабілізації.

Під час перебування Богдана Гориня у Великобританії, повертаючись з „Форуму Української Діяспори", що від 18-го по 22-го серпня проходив у Польщі, зупинився в Лондоні президент Світового Конґресу Вільних Українців Юрій Шимко. Оба політичні мужі відбули ряд розмов щодо підтримки діяспорою починань, які ведуться на материку.

Наступний етап закордонної подорожі заступника голови Комісії закордонних справ парляменту України — Австралія. Богдан Горинь від'їхав туди 3-го вересня.

Мирослав Левицький

● РОЗШУКИ ●

Д-р Василь Кобилюх зі Львова пошукує кузинку МЕЛАНІЮ HORBETT (ГОРБЕТ) яка мешкала при 95-12, 67 Ave., Rego Park, N.Y. 10074. Хто знав би вищезгадану М. Горбит теперішню адресу прошу писати до: EUGENE ZVARYCH 3322 Willet Rd. Pittsburgh, Pa. 15227